

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie dotyczącej sędziego Sądu Okręgowego w [x] P.G., po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 14 marca 2023 roku, zagadnienia prawnego przekazanego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2023 r. w sprawie o sygn. akt II ZO 61/22 o treści: „czy brak doręczenia sędziemu Sądowi Najwyższemu postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wyznaczeniu go do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej powoduje, że nie rozpoczęła się w stosunku do niego kadencja, o której mowa w art. 22b § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym (aktualnie jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r. poz. 1904 ze zm.), umożliwiającą podejmowanie czynności procesowych w tej Izbie?”

postanowił:

pozostawić bez rozpoznania zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 6 stycznia 2023 r. w sprawie o sygn. akt II ZO 61/22.

UZASADNIENIE

Adwokat M.J., obrońca sędziego Sądu Okręgowego w [x] P.G., złożył w dniu 19 września 2022 r. wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Wiesława Kozielowicza od rozpoznania sprawy sygn. akt II ZZ 4/22, wskazując na treść zdania odrębnego złożonego przez SSN Wiesława Kozielowicza od uchwały trzech połączonych izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA 1-4110-1/20, a także na zgodę, jaką wyraził i nadal wyraża SSN Wiesław Kozielowicz na orzekanie w Izbie

Odpowiedzialności Zawodowej, w której znalazły się osoby nieprawidłowo powołane na urząd sędziego Sądu Najwyższego (co zostało stwierdzone przez Trybunały europejskie) w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3). Obrońca sędziego Sądu Okręgowego w [x]. P.G. złożył również, podnosząc zarzut braku niezależności i bezstronności Izby Odpowiedzialności Zawodowej, wnioski o uznanie się przez Izbę Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego za sąd niewłaściwy do rozpoznania sprawy o sygn. akt II ZZ 4/22 i przekazanie sprawy w trybie art. 37 k.p.k. Izbie Karnej Sądu Najwyższego. W postanowieniu z dnia 29 listopada 2022 r. sygn. akt II ZO 60/22 Sąd Najwyższy (w jednoosobowym składzie Izby Odpowiedzialności Zawodowej) nie uwzględnił tego wniosku. 16 grudnia 2022 r. wpłynęło do Sądu Najwyższego zażalenie obrońcy obwinionego na to postanowienie. Zarządzeniem z dnia 20 grudnia 2022 r. SSN Wiesław Koziulewicz, pełniący obowiązki przewodniczącego wydziału II Izby Odpowiedzialności zawodowej, pozostawił to zażalenie w aktach II ZO 60/22 bez podejmowania czynności procesowych.

Postanowieniem Sądu Najwyższego z 5 stycznia 2023 r., sygn. akt II ZO 61/22, podstawie art. 10 § 1 i art. 27a ustawy o Sądzie Najwyższym w związku z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r. poz. 2072 ze zm.) oraz art. 441 § 1 k.p.k.:

1. odroczone rozpoznanie wniosku o wyłączenie SSN Wiesława Koziulewicza od rozpoznania sprawy II ZZ 4/22;

2. przekazano Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia następujące zagadnienie prawne: „czy brak doręczenia sędziemu Sądowi Najwyższemu postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wyznaczeniu go do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej powoduje, że nie rozpoczęła się w stosunku do niego kadencja, o której mowa w art. 22b § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym (aktualnie jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r. poz. 1904 ze zm.), umożliwiającą podejmowanie czynności procesowych w tej Izbie?”.

Uzasadniając powyższe wskazano, iż stwierdzenie przez sędziego, że nie otrzymał jeszcze pisemnego postanowienia Prezydenta w sprawie wyznaczenia go do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, wywołuje wątpliwości prawne co do możliwości wydawania orzeczeń w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, będące asumptem do przedstawienia Sądowi Najwyższemu (w adekwatnym składzie) do rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zagadnienie prawne sformułowane w treści postanowienia Sądu Najwyższego z 5 stycznia 2023 r. w sprawie o sygn. akt II ZO 61/22 - jako niedopuszczalne - należało pozostawić bez rozpoznania.

Zgodnie z art. 441 k.p.k., obranym w niniejszej sprawie za podstawę prawną przekazania do rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego, jeżeli przy rozpoznawaniu środka odwoławczego wyłoni się zagadnienie prawne wymagające zasadniczej wykładni ustawy, sąd odwoławczy może odroczyć rozpoznanie sprawy i przekazać zagadnienie do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu. Komentowany przepis jest adresowany do sądu odwoławczego, który przy rozpoznawaniu środka odwoławczego może wystąpić do Sądu Najwyższego z tzw. pytaniem prawnym. Zaznaczenia jednakże wymaga, iż organ kierujący zagadnienie nie jest uprawniony do zadawania pytań abstrakcyjnych. Skuteczne przekazanie Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego wymaga kumulatywnego zaistnienia trzech przesłanek. Musi to być „zagadnienie prawne”, które wymaga „zasadniczej wykładni ustawy” i wyłoni się „przy rozpoznaniu środka odwoławczego” (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2023, art. 441).

Zważając zatem na funkcjonalną i systemową wykładnię powyższego przepisu zasadne jest przyjęcie, iż podmiotem uprawnionym do skorzystania z uprzednio powołanej instytucji jest sąd odwoławczy, przy czym norma niebędąca bezpośrednią podstawą rozstrzygnięcia i nieznajdująca zastosowania w toku postępowania nie może stanowić przedmiotu skierowania zagadnienia prawnego.

Mając na uwadze, iż zagadnienie prawne sformułowane w treści postanowienia Sądu Najwyższego z 5 stycznia 2023 r. w sprawie o sygn. akt II ZO 61/22 nie zostało skierowane przez sąd odwoławczy, gdyż nastąpiło w toku postępowania incydentalnego, tj. dotyczącego rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego, powyższe uznać należało za niepodlegające rozpoznaniu, jako przedstawione przez organ nieuprawniony do wystąpienia z taką inicjatywą.

Z tych wszystkich powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.